

Λύση 1

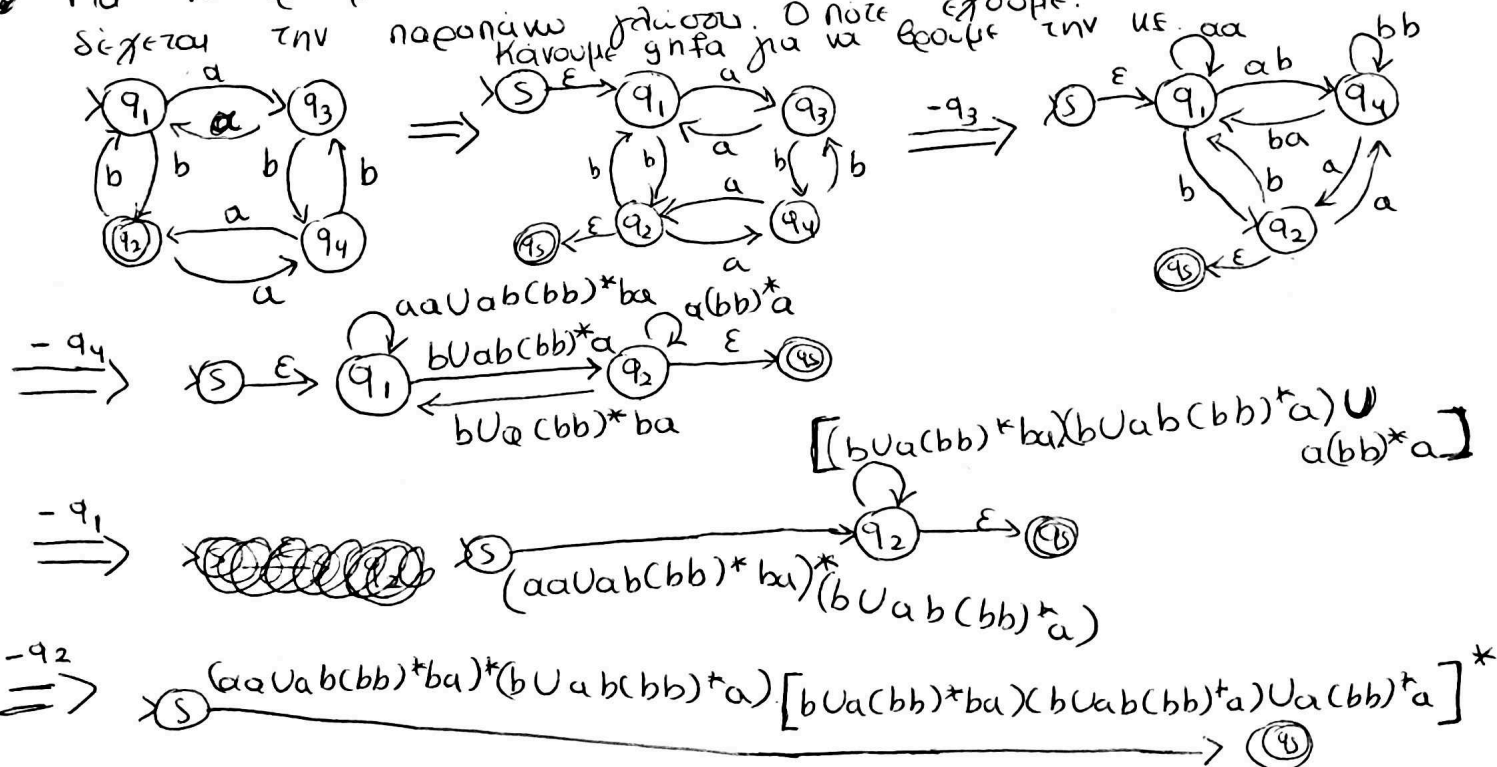
(α) Άρτιο πλήθος από a , σημαίνει ότι μπορούμε να έχουμε $0, 2, 4, \dots$
 a . Δηλαδή έχουμε είτε 0 a είτε πολλαπλά του 2 . οπότε η
κανονική έκφραση θα είναι: $b^* \cup (b^* a b^* a b^*)^* \equiv$
 $\equiv (b^* a b^* a)^* b^*$

(β) Περίττο πλήθος από b σημαίνει ότι πρέπει να έχουμε $1, 3, 5$
 b . ~~Παράδειγμα: $b, bbb, bbbbbb, \dots$~~ b είναι
περίττο, μπορεί να γραφεί σε μορφή $2i+1$, οπότε με
βύση αυτή τη λογική η κανονική έκφραση είναι η εξής:
 $(a^* b a^* b a^* \cup a)^* b a^*$

(γ) Για να βρούμε είτε άρτιο αριθμό από a είτε περίττο
από b θα πάρουμε την ένωση των a και b , δηλαδή:
 $(b^* a b^* a)^* b^* \cup (a^* b a^* b a^* \cup a)^* b a^*$

~~(18, 2)~~

Για να βρούμε την κ.ε. κατασκευάζουμε αυτόματο που θα
δείχεται την παραπάνω γλώσσα. Οπότε έχουμε:

Aktion 2

(a) $\{x \mid \text{το } x \text{ δεν περιέχει την υποσυμβολοστέα } a\}$

Αν ζητάμε την κανονική έκφραση που περιέχει μόνο b . Επομένως
θα έχουμε η κ.ε. είναι η b^*

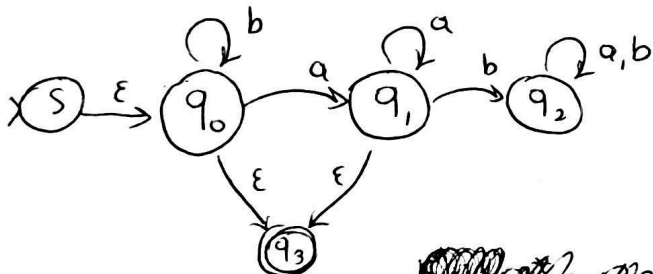
(β) $\{x \mid \text{το } x \text{ δεν περιέχει την υποσυμβολοστέα } ab\}$. Αρχική σκέψη
για να φτιάξουμε ένα αυτόματο, το οποίο να αποδέχεται την ab :

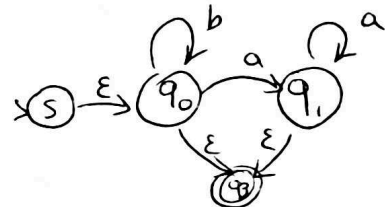
Στην συνέχεια, αλλάζουμε τη τελική κατάσταση, ώστε το αυτόματο να μην αποδέχεται την ab . Έχουμε:

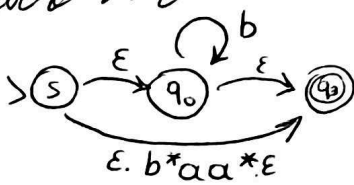
Έπειτα, δημιουργούμε το αντίστοιχο GMPA ώστε μέσω αυτού να βρούμε την κανονική έκφραση. Έχουμε δηλαδή:

Αφαιρούμε
την
καταβολή

Αφού έχουμε
 $\Rightarrow$
την q_1

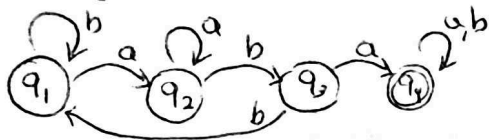
Αφαίρεση
 $\Rightarrow$
 την q_0

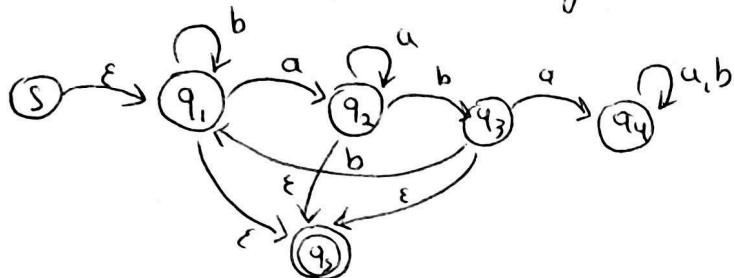
ήδη η κανονική έκφραση που προκύπτει είναι η εξής:

$$b^* \cup b^* a a^* \equiv b^* a^*$$

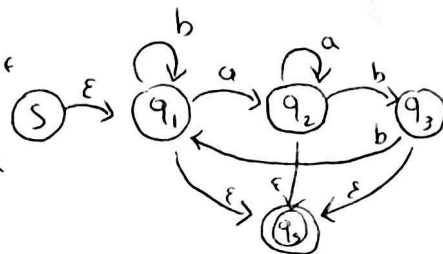
(γ) Αρχικά δημιουργούμε το αυτομάτο που αποδέχεται τη συμβολοσειρά aba :

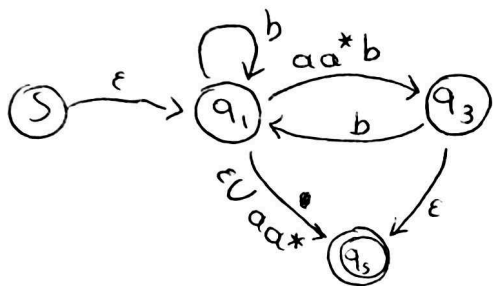
~~Επειτα, αλλάζουμε τη τελική κατάσταση έτσι ώστε να μην αποδέχεται την $abab$ και δημιουργούμε το γνφα για να βρούμε την τελική κανονική έκφραση.~~

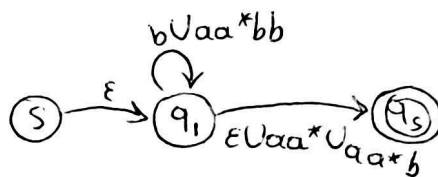
Αφαιρούμε
την
καταβολή

Αφαιρούμε
την q_2

Αφαιρούμε
την q_3

Αφαιρούμε
την q_1

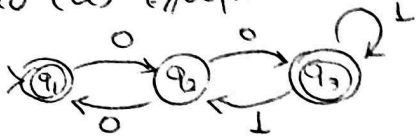
Άρα η κανονική έκφραση που δεν περιέχει την συμβολοσειρά aba είναι η: $(bUaa*bb)^*(εUaa*Uaa*b)$

Λύση 3

- (i) Η $(0 \cup 1)^*$ δεν είναι ισοδύναμη με την $0^* \cup 1^*$. Έστω η συμβολοσειρά 00100. Αυτή, ανήκει στη πρώτη κανονική έκφραση αλλά όχι στη δεύτερη.
- (ii) Η $0(120)^*12$ είναι ισοδύναμη με την $01(201)^*2$. Απόδειξη:
- $0(120)^*12 \equiv 012(012)^*$, με βάση τον κανόνα $(ab)^*a \equiv a(ba)^*$
  - $01(201)^*2 \equiv 012(012)^*$, -//-
- (iii) Η $\emptyset^*$ είναι ισοδύναμη με το ε^* , αφού $\emptyset^* \equiv \varepsilon^* \equiv \varepsilon$, και $\varepsilon^* \equiv \varepsilon$
- (iv) $(0^*1^*)^*$ δεν είναι ισοδύναμη με την $(0^*1)^*$ γιατί η συμβολοσειρά 0 ανήκει στην πρώτη κανονική έκφραση, αλλά όχι στη δεύτερη.
- (v) Η $(0100)^*0$ είναι ισοδύναμη με την $0(1000)^*$ γιατί:
- $$(0100)^*0 \equiv (01)^*0 \cup 0^*0 \equiv 0(10)^*00^*0$$
- ↳ με βάση το:
 $(ab)^*a \equiv a(ba)^*$
- και
- $$0(1000)^* \equiv 0(10)^* \cup 000^* \equiv 0(10)^* \cup 0^*0$$
- ↳ με βάση το $aa^* \equiv a^*a$

Λύση 4

Για το (α) έχουμε:

Για να φτάσουμε σε κατάσταση αποδοχής

q_1 χρειαζόμαστε την ϵ , είτε 001^*10

Για να φτάσουμε στην q_3 , μπορούμε να

πάρμε είτε με 00 είτε με 001^* . Ενωμένα, λοιπόν

όλα τα παραπάνω έχουμε: $\epsilon \cup 00 \cup 001^* \cup 001^*10$. Ο τρόπος σκέψης που ακολουθήσαμε για να βρω τη σωστή απάντηση είναι ο εξής: θά λέσουμε ότι στην (i) $\epsilon \cup 0(01^*1000)^*01^*$ απάντηση έχουμε όλαγ ~~αυτά~~ τους συνδυασμούς που ζητάμε ~~από τη σχέση~~, δηλαδή:

- Το ϵ προφανώς υπάρχει,

- Το 00 το "παίρνουμε", αφού στη σχέση είναι:

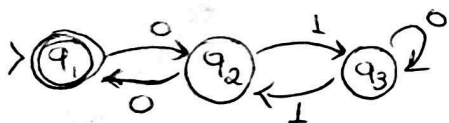
$\epsilon \cup 0(01^*1000)^*01^*$, δηλ. μπορούμε να έχουμε 0 , έπειτα καμία φορά την έκφραση μέσα στη παρένθεση, έπειτα πάλι 0 , και τέλος καμία φορά τον άστρο.

- Το 001^* το "παίρνουμε" με τον ίδιο τρόπο από: $\epsilon \cup 0(01^*1000)^*01^*$

- Το 001^*10 , επίσης από $\epsilon \cup 0(01^*1000)^*01^*$

$i \rightarrow a$

Για το (β) έχουμε:

Για να φτάσουμε στην q_1 χρειαζόμαστε:

είτε ϵ , είτε $(00)^*$ είτε

010^*10 . Λογικά λοιπόν έχουμε

$\epsilon \cup (00)^* \cup (010^*10)$. Από τη

επίδοξή που έχουμε παρατηρούμε ότι στην (iii) καθόλου τα ζητάμε

Δηλαδή:

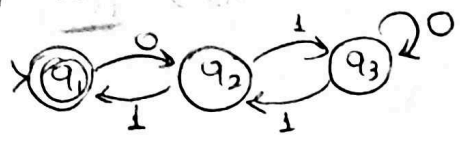
- Το ϵ προφανώς υπάρχει

- Το $(00)^*$ το "παίρνουμε", αφού $\epsilon \cup 0(10^*1000)^*0$

- Το (010^*10) το "παίρνουμε" αφού $\epsilon \cup 0(10^*1000)^*0$

Για $b \rightarrow u$

Για το (c):

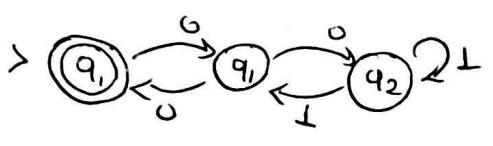
Παρατηρούμε ότι για να φτάσουμε στην q_3 , χρειαζόμαστε είτε ϵ , είτε $(01)^*$ είτε $(010^*11)^*$. Συνολικά: $\epsilon \cup (01)^* \cup (010^*11)^* (2)$

Έχουμε λοιπόν ότι (v) $\epsilon \cup 0(10^*1110)^*1$, το οποίο καθορίζει την σχέση (2):

- Το ϵ προφανώς υπάρχει
- Το $(01)^*$ το "παιρνούμε", αφού $\epsilon \cup 0(10^*1110)^*1$ ή $\epsilon \cup 0(10^*1110)^*1$, δηλ. παίρνουμε το πρώτο 0, ύστερα το 10 όσες φορές θέλουμε και πάλι το 1, δημιουργείται έτσι το $0(10)^*1 \equiv 01(10)^*$
- Το $(010^*11)^*$ το παίρνουμε, αφού $\epsilon \cup 0(10^*1110)^*1$

ήτοι $C \rightsquigarrow V$

Για το (d):

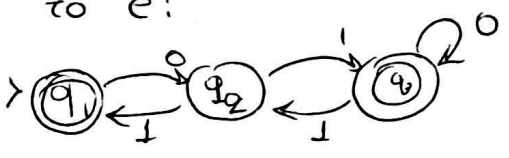
Παρατηρούμε ότι για να φτάσουμε σε q_2 έχουμε: είτε ϵ , είτε $(00)^*$, είτε $(001^*10)^*$. Συνολικά λοιπόν: $\epsilon \cup (00)^* \cup (001^*10)^* (3)$

Για το (iv) έχουμε: $\epsilon \cup 0(01^*1100)^*0$, το οποίο καθορίζει την σχέση (3)

- αφού:
- Το ϵ προφανώς υπάρχει
  - Το $(00)^*$ το "παιρνούμε" είτε από $\epsilon \cup 0(01^*1100)^*0$ είτε από $\epsilon \cup 0(01^*1100)^*0$
  - Το $(001^*10)^*$ το "παιρνούμε" από: $\epsilon \cup 0(01^*1100)^*0$

ήτοι $d \rightsquigarrow iv$

Για το e:

Για να φτάσουμε σε q_1 έχουμε: είτε ϵ , είτε $(01)^*$ είτε $(010^*11)^*$. Για να φτάσουμε σε q_3 έχουμε: είτε 01 είτε 010^* . Συνολικά δηλαδή: $\epsilon \cup (01)^* \cup (010^*) \cup (010^*11)^* (4)$

- επιλογή (ii) παρατηρούμε ότι ικανοποιεί τη σχέση (4) αφού:
- Το ϵ προφανώς υπάρχει
  - Το $(01)^*$ το "παιρνούμε" είτε $\epsilon \cup 0(10^*1110)^*1$ είτε $\epsilon \cup 0(10^*1110)^*1$

- Το 00100^* το "παίρουμε" αφού: $\text{EU} \leq (10^*1010) + 10^*$
- Το $(010^*11)^*$ το "παίρουμε" αφού $\text{EU} \leq (10^*1010) + 10^*$

Άρα $\{e \rightarrow u\}$

Λύση 6

Υποθέτουμε ότι η L είναι κανονική. Από το λήμμα της
 άρτησης έχουμε ότι: • $\forall i \geq 0, xy^iz \in L$ • $|y| > 0$ • $|xy| \leq p$,
 όπου p το μήκος της άρτησης. Έστω s η συμβολοσειρά ~~xy^2z~~ xy^2z
 Η $s \in L$ και έχει μήκος προφανώς $\geq p$. Το λήμμα της
 άρτησης εξασφαλίζει ότι μπορούμε να χωρίσουμε την
 s σε xy^iz , $i \geq 0$ και η s να συνεχίσει να απλώνεται.
~~Έστω~~ Έστω ότι έχουμε $i=1$ και $i=2$, δηλαδή παίρνουμε
 τη συμβολοσειρά ~~xyz~~ που χωρίζεται ως xyz και xy^2z .
 Παρατηρούμε ότι $|xy| \leq p$ (από λήμμα άρτησης),
 άρα και ~~$0 < |y| \leq p$~~ $0 < |y| \leq p$. Επίσης $|xyz| = p^2$
 και $|xy^2z| \leq p^2 + p$ (αφού $|y| \leq p$). Τώρα, $p^2 + p \leq p^2 + 2p + 1$
 $\Rightarrow p^2 + p < (p+1)^2$ ~~Επίσης~~ Επίσης , η y δεν μπορεί
 να είναι η ε (αφού $|y| > 0$), οπότε σημειώνουμε ότι
 $|xy^2z| > p^2$ ^②. Άρα έχουμε ότι από ①, ② $p^2 < |xy^2z| < (p+1)^2$
 που σημαίνει ότι ~~το μήκος της~~ xy^2z βρίσκεται ανάμεσα σε 2 διαδοχικά
 τέλεια τετράγωνα, που σημαίνει ότι το μήκος της ίδιας δεν
 μπορεί να είναι τέλει τετράγωνο. Άρα η λέξη δεν ανήκει
 στη γλώσσα, ~~αφού~~ δηλαδή έχουμε οδηγηθεί σε άτοπο. Συνεπώς,
 η L δεν είναι κανονική γλώσσα.

Άσκηση 5

(2) $L_2 = \{xy \mid x, y \in \{a, b\}^*, \text{ το πλήθος των } a \text{ στη } x \text{ ισούται με το πλήθος των } b \text{ στην } y\}$

Έστω η λέξη $s = a^p b^p$, όπου p το μήκος της/απόδειξης, και έστω πως η L_2 είναι κανονική. Από το pumping lemma έχουμε ότι $\forall i \geq 0$ xy^iz χωρισμός της s , πρέπει $s \in L_2$, $|y| > 0$ και $|xy| \leq p$. Για να ισχύει ότι $|xy| \leq p$ πρέπει αυχμαστικά το y να βρίσκεται στα a . (αλλιώς $|xy| > p$) Άρα $y = a^r$, όπου $r \in \mathbb{N}$ και $r \geq 1$ για να ισχύει $|y| > 0$). Πρέπει δηλαδή $xy^iz \in L_2 \forall i \geq 0$. Όμως, για $i=2$ έχουμε $xyyz \equiv a^{p-r} a^r a^r b^p$, που σημαίνει ότι η λέξη περιέχει περισσότερα a απ' όσα b . Άρα $\notin L_2$ επομένως η L_2 δεν είναι κανονική, αφού έχουμε οδηγηθεί σε άτοπο.